

წინასიტყვაობა

სამართლებრივი ცნობიერების თანმიმდევრული, შეუქცევადი ზრდა კონსტიტუციურ-სამართლებრივი დემოკრატიის განმტკიცების საწინდარია. მიმდინარე სამართლებრივი პროცესების, სასამართლო პრაქტიკისა თუ სამართლებრივი რეფორმების კრიტიკული გააზრება ხელს უწყობს რაციონალურ მსჯელობაზე დაფუძნებული მიგნებების ძიებას და, ამგვარად,

ინფორმირებული გადაწყვეტილებების მიღებას. ხელმისაწვდომი აკადემიური პლატფორმა, რომელიც ღიაა როგორც ახალგაზრდა მკვლევარებისთვის, ასევე აღიარებული მეცნიერებისთვის, იურიდიული პროფესიის სხვადასხვა დარგის ირგვლივ დისკუსიის წახალისებით უზრუნველყოფს ცნობიერების ამაღლებას, რაც თავის მხრივ, აღჭურავს დაინტერესებულ სუბიექტებს, ღირებული წვლილი შეიტანონ მიმდინარე სამართლებრივი პროცესების განვითარებაში.

„საკონსტიტუციო სამართლის ჟურნალი“ წარმოადგენს საერთაშორისო-რეფერირებად, ავტორიტეტულ აკადემიურ გამოცემას, რომელიც ქართველ მეცნიერებს, იურიდიული პროფესიის პრაქტიკოსებსა და ახალგაზრდა მკვლევარებს ანიჭებს შესაძლებლობას, ფართო საზოგადოებას გააცნონ საკუთარი ნაშრომები და დაიმკვიდრონ ადგილი კვლევითი საქმიანობის მიმართულებით. ამასთანავე, გამოცემა ღირებული წყაროა სტუდენტებისა და იურიდიული პროფესიის სფეროს წარმომადგენლებისთვის, მიიღონ ინფორმაცია და გაიღრმავონ ცოდნა მიმდინარე, აქტუალური სამართლებრივი საკითხების თაობაზე.

„საკონსტიტუციო სამართლის ჟურნალის“ წინამდებარე გამოცემა აერთიანებს ქართველი და უცხოელი ავტორების ექვს აკადემიურ ნაშრომს. კერძოდ, ჟურნალში მოცემულია პროფესორ კლაუს კრესის აკადემიური სტატია საერთაშორისო სამართალში ძალის გამოყენების აკრძალვის თემაზე უკრაინაში მიმდინარე ომის მაგალითზე. ავტორი, დოქტრინალური გაანალიზების გზით, მსჯელობს საერთაშორისო შეიარაღებული კონფლიქტის სამართლისა და საერთაშორისო სისხლის სამართლის თვალსაზრისით ძალის გამოყენების აკრძალვის საკითხზე. აღნიშნული საკითხი მეტად

აქტუალური და, ამასთანავე, განსაკუთრებული მნიშვნელობის მატარებელია საქართველოსთვის, ისევე როგორც ფართო რეგიონისთვის, მიმდინარე შეიარაღებული კონფლიქტების ფონზე.

„საკონსტიტუციო სამართლის ჟურნალის“ წინამდებარე გამოცემა აერთიანებს ქართველი ავტორების ხუთ აკადემიურ ნაშრომს. კერძოდ, ჟურნალში თავმოყრილია ქართველი მკვლევარების ნაშრომები შემდეგ საინტერესო სამართლებრივ საკითხებზე: საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილების აღსრულების ქართული მოდელის გაუმჯობესების შესაძლებლობა (გიორგი ხაზალიასა და ნინო ჩოჩიას ავტორობით), დანაშაულის პროვოკაციის დასაშვები ფარგლები ფარული საგამოძიებო მოქმედებებისა და ოპერატიულ-სამძებრო ღონისძიებების დროს (გია მარკოიძის ავტორობით), ხელისუფლების დანაწილება საკონსტიტუციო სასამართლოს პრეცედენტულ სამართალში (პროფესორ მალხაზ ბეგიაშვილის ავტორობით), არაპირდაპირი მტკიცებულებები, როგორც გამამტყუნებელი განაჩენის გამოტანის კონსტიტუციურსამართლებრივი საფუძველი (მარიამ ჭიკაძისა და ირაკლი ჯოჯუას ავტორობით), ადგილობრივი თვითმმართველობების სამართლებრივი მოწესრიგების ასპექტები საერთაშორისო სისტემაში (ასისტენტ-პროფესორ ნინო რუხაძის ავტორობით).

ამასთანავე, წინამდებარე გამოცემაში მოცემულია საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს მიერ 2023 წელს გამოტანილი ოთხი პრეცედენტული მნიშვნელობის მქონე გადაწყვეტილების მიმოხილვა. კერძოდ, ჟურნალი წარმოადგენს 2023 წლის 27 ივლისის №1/5/1355,1389 („სამსონ თამარიანი, მალხაზ მაჩალიკაშვილი და მერაბ მიქელაძე საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ“), 2023 წლის პირველი ივნისის №1/3/1591,1605 („მერაბ მურადაშვილი და საქართველოს სახალხო დამცველი საქართველოს პარლამენტისა და საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის წინააღმდეგ“), 2023 წლის 11 აპრილის №2/3/1421,1448,1451 („„შპს იხტიოსი“, ზაზა პატარიძე, ნიკოლოზ ბერიაშვილი, შალვა ონიანი, ვახტანგ კობეშავიძე და მანანა ხარხელი საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ“) და 2023 წლის 10 ნოემბრის №2/7/1528 („ეკატერინე ფიფია საქართველოს პარლამენტისა და საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის წინააღმდეგ“) გადაწყვეტილებების მიმოხილვას.

2023 წლის 27 ივლისის №1/5/1355,1389 („სამსონ თამარიანი, მალხაზ მაჩალიკაშვილი და მერაბ მიქელაძე საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ“) გადაწყვეტილებაში საკონსტიტუციო სასამართლომ შეაფასა სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის ნორმები, რომლებიც ადგენდა დაზარალებულის უფლებას, ზემდგომ პროკურორთან ერთჯერადად

გაასაჩივროს გამოძიების მიმდინარეობის, სისხლისსამართლებრივი დევნის დაწყების ან/და შეწყვეტის შესახებ ინფორმაციის მიღების მოთხოვნის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის შესახებ პროკურორის დასაბუთებული დადგენილება. 2023 წლის პირველი ივნისის №1/3/1591,1605 („მერაბ მურადაშვილი და საქართველოს სახალხო დამცველი საქართველოს პარლამენტისა და საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის წინააღმდეგ“) გადაწყვეტილებაში საკონსტიტუციო სასამართლომ თანასწორობის კონსტიტუციურ უფლებასთან მიმართებით შეაფასა, ერთი მხრივ, მეხანძრე-მაშველისთვის თანამდებობაზე ყოფნის ზღვრული ასაკის (55 წელი) და აღნიშნული ზღვრული ასაკის მიღწევისას თანამდებობიდან განთავისუფლების საფუძვლის, ხოლო, მეორე მხრივ, პენიტენციური დეპარტამენტის გარე დაცვის მთავარი სამმართველოს მოსამსახურისთვის თანამდებობაზე ყოფნის ზღვრული ასაკის (60 წელი) მომწესრიგებელი ნორმების კონსტიტუციურობა.

2023 წლის 11 აპრილის №2/3/1421,1448,1451 გადაწყვეტილებაში საკონსტიტუციო სასამართლომ იმსჯელა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის ნორმებით დადგენილი წესების კონსტიტუციურობაზე, რომელთა მიხედვითაც, ხელშეკრულებიდან გამომდინარე დავებთან დაკავშირებით პირველი ინსტანციის სასამართლოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილება მიექცეოდა დაუყოვნებლივ აღსასრულებლად, თუ ეს პირდაპირ იყო გათვალისწინებული ხელშეკრულებით. ამავდროულად, ხსენებულ შემთხვევაში, გამოირიცხებოდა მოსარჩელისათვის გადაწყვეტილების აღსრულების შებრუნების უზრუნველყოფის მოთხოვნა. 2023 წლის 10 ნოემბრის №2/7/1528 („ეკატერინე ფიფია საქართველოს პარლამენტისა და საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის წინააღმდეგ“) გადაწყვეტილებაში დავის საგანს წარმოადგენდა რეგულირება, რომლის საფუძველზეც გამოირიცხებოდა განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრის მიერ უცხოეთში სრულად დისტანციური ფორმით მიღებული უმაღლესი განათლების აღიარება, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც სწავლების დისტანციური ფორმატი გამოწვეული იყო პანდემიის გავრცელების პრევენციის ან მის შედეგებთან ბრძოლის მიზნიდან გამომდინარე.

იმედს გამოვთქვამ, „საკონსტიტუციო სამართლის ჟურნალის“ წინამდებარე გამოცემა ხელს შეუწყობს სამართლებრივი ცნობიერების ამაღლებასა და კვლევაზე დაფუძნებული დისკუსიის წარმართვას პროფესიულ წრეებსა და ფართო საზოგადოებაში.

პროფესორი **მერაბ ტურავა**

საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს თავმჯდომარე